

April: 2025

Wir haben es nicht gewusst?

Opnieuw sta ik bij Buchenwald, onderdeel van onze jaarlijkse Duitsland reis naar Weimar, Leipzig en Dresden en kijk ik in de expositiehal naar de beelden van april 1945. Op het beeldscherm wordt getoond hoe de Duitse inwoners van de stad Weimar verplicht werden om met eigen ogen te zien wat zich daar had afgespeeld. Je ziet hoe Duitse mannen en vrouwen langs de barakken lopen. Bij de verbrandingsovens hebben velen de zakdoeken voor de mond en bij de opgestapelde lijken zie je bij de meesten een apathische blik, van *'das haben wir allen nicht gewusst'*.

Los van de autoriteiten van de stad Weimar of het Nazi-bestuur denk ik dat een groot deel van de gewone mensen dit echt niet heeft geweten. Of het niet heeft willen weten door ontkenning, of angst of omdat men gewend is de kudde te volgen. Het blijft mijn fascinatie hoe massavorming werkt. Vandaag de dag merk ik aan veel van mijn landgenoten hoe makkelijk je ons de Derde Wereldoorlog in kunt praten. Avond na avond zie je hoge militairen in vol ornaat aan de talkshow tafels zitten, aangevuld met politici en/of journalisten. Telkens herhalen deze mensen dat de Russen komen en dat we ons moeten voorbereiden op een gewapend conflict met Rusland. De anti-Rusland propagandamolen draait al meer dan 80 jaar. Daarom is het zo gemakkelijk in de nationale beeldvorming over Rusland in Nederland om op dit fundament voort te bouwen. In het bijzonder de afgelopen drie jaar, voornamelijk omdat er al zo lang zo'n rijke bodem voor is. Daardoor kan het 'boeman' Rusland beeld bij ons in Nederland zo snel en zo diep wortel schieten.

Als ik de laatste weken in lezingen of op reizen hoor van mensen die onze documentaire *'Rusland & het Westen: Een verloren vrede'* hebben gezien, zeggen ze dat zij *'het niet hebben geweten'* dat de VS en de NAVO een sleutelrol hebben gespeeld in het Oekraïne conflict. De verklaring hiervoor is de Westerse gevestigde media. En dat is niet alleen iets van de afgelopen drie jaar. Westerse media liet de afgelopen jaren weg wat niet getoond mocht worden wat betreft de hoofdoorzaak van dit conflict..

Zomaar een voorbeeld vanuit Amerika. In 2003 krijgt de Amerikaanse generaal Wesley Clark in het Pentagon een document te zien waarbij de Amerikaanse regering in vijf jaar tijd zeven verschillende landen omver wil werpen. Dit is op het internet wel ergens te vinden maar dit is nauwelijks door onze media behandeld. De landen op de lijst waren: Irak, Libië, Syrië, Libanon, Somalië, Soedan en Iran. Allen herinneren wij, denk ik, de verwijdering en executie van Saddam Hoessein. De Europeanen ergerden zich wel over het gedrag van Washington in het geval van Irak. In het bijzonder Duitsland en Frankrijk die in 2003 samen (met Rusland) optrokken tegen deze oorlog.

Desalniettemin gaat de Westerse berichtgeving na 2003 geleidelijk weer in de pro-Amerika stand. Of door het gewoon helemaal niet meer (kritisch) te hebben over Amerikaanse buitenlandse politiek. Amerika is immers onze belangrijkste en sterkste bondgenoot en de bevrijder van Europa in de Tweede Wereldoorlog en

meer dan dat hoeven we eigenlijk niet te weten. Talloze mensen uit de zojuist genoemde landen verloren hun leven en hun landen zijn totaal ontworpen. Is het niet de publieke taak van onze media en politiek om ons hierover goed te informeren? Of, was er wel voldoende over bekend maar bleef de mens zich liever afkeren van die brute Amerikaanse politiek?

Sowieso is geo- of buitenlandse politiek in onze media een ondergeschoven kindje, maar dit is nu juist net het onderwerp waar alles om draait. Bij ons hebben de talkshows meer aandacht voor vrijheidsonderwerpen of binnenlandse gebeurtenissen. Buitenlandse politiek is moeilijk om kijkcijfers mee te halen (en kritisch zijn op de Amerikaanse politiek zou toch niet getolereerd worden). Alles moest juist makkelijker en korter gemaakt worden. Het resultaat is dat door onze vermaak en sensatie media mensen kunnen zeggen dat we het allemaal niet hebben geweten. Wat niet geweten? Het feit dat door Amerikaanse politiek zoveel dood en verderf is gezaaid in het Midden-Oosten en Europa.

Al na de Tweede Wereldoorlog begon deze Amerikaanse imperialistische politiek. Toegegeven, we hadden in het Westen democratie en vrijheid, maar dat ging ten koste van veel andere landen. Je zou kunnen zeggen dat we toen nog niet de alternatieve media en het internet hadden voor een tegengeluid, maar de Westerse propaganda werkte toen al stevig. Vandaar dat de meeste Europeanen de Amerikanen tot op de dag van vandaag verdedigen en op geen enkele manier openstaan voor een andere kant van het verhaal. Toch hadden wij *'het ook kunnen weten'* als we wat meer aan zelfonderzoek hadden gedaan. Al ver voor het Pentagon lijstje uit 2003 schreven deskundigen over de Amerikaanse interventies in Iran (1953), Guatemala (1954), Kongo (1961), Cuba (1961), Vietnam (1964), Indonesië (1965), Cambodja (1969), Laos (1970), Chili (1973), Nicaragua (1981) en nog vele andere landen. De miljoenen doden overtroffen al de Tweede Wereldoorlog (zie boeken van William Blum, Daniele Ganser of Diedert de Wagt)

Na de ineenstorting van de Sovjet-Unie was Amerika de absolute supermacht geworden. Washington had nergens in de wereld nog een geopolitieke concurrent waar het rekening mee moest houden. In Europa prezen we ons gelukkig met zo'n sterke bondgenoot. Alhoewel enkelen toen al waarschuwden voor onze vazalstatus, ook al wilde nauwelijks iemand dat horen. We lieten het ons aanleunen en vielen in slaap. Hoogmoed sloop in ons gedachtegoed. Waren we niet overtuigd dat de hele wereld onze democratie, vrijheid en (markt)economie nodig had? Maar wat wisten we over de Amerikaanse expansionistische politiek en de Wolfowitz's Doctrine? Dat Amerika zich eenzijdig het recht toe-eigende om de wereld zoveel mogelijk naar haar hand te zetten? De oorlog op de Balkan in de jaren negentig was een drama. Echter motiveerde de NAVO bombardementen op Belgrado in 1999 zelfs Nederlandse militairen om onderzoek te doen waarom die bombardementen wel of niet nodig waren. Het drama in Afghanistan van 2001 nog niet eens genoemd hebbende. *"Wie niet voor ons is, is tegen ons"* sprak president Bush junior nog hoogmoedig. We kunnen niet meer zeggen dat we hiervan niets hebben geweten.

Mijn tweede vaderland was hierna aan de beurt. USAID werd gebruikt om

oppositiegroepen in Rusland te financieren en een anti-Rusland beeld werd geleidelijk aan dominantier vanaf het jaar 2002. Het doel was om in Rusland een regime verandering te bewerkstelligen. Poetin moest weg en Rusland moest ontworicht worden. Het land moest opgedeeld worden in tal van kleine landjes geleid door Westerse Russische vazallen. De NAVO uitbreidingen in Centraal Europa deden de rest. De, vooral met Amerikaanse steun geslaagde, staatsgreep in Oekraïne in 2014 schudde de Russen wakker uit hun Europese droom.

Vanuit de expositiehal van Buchenwald loop ik over de hoogvlakte en zie Weimar in de verte liggen. De inwoners waren gehersenspoeld en lieten zich meeslepen in een massapsychose. Ze konden het niet geloven en zeiden dat ze het niet hebben geweten. Vandaag de dag kan het grootste deel van de Nederlanders ook niet geloven dat de hoofdverantwoordelijke van het Rusland-Oekraïne drama (en veel andere ontworichte landen) Washington is. Ik pieker over dit feit hoe je Nederlanders kunt wakker schudden om te voorkomen dat onze jongens en meisjes ook niet in een afschuwelijke oorlog worden meegezogen. Bij veel van mijn eigen landgenoten merk ik dat ze de schuld van deze onrustige tijden bij president Trump leggen. Ondanks het feit dat vrijwel al deze gebeurtenissen plaats hebben gevonden voordat hij president is geworden. Alle achtergrond en kennis ontbreekt.

Zo zijn wij ook de laatste decennia ten prooi gevallen aan onze eigen propaganda. De massa nam de Westerse nieuwsvoorziening voor de waarheid aan. Terwijl een groot deel van de wereld zich al veel langer door het Westen vernederd voelt en zich nu tegen ons keert. Onze hoogmoed, onwetendheid (en domheid) en onze propaganda hebben we toch echt aan onszelf te wijten. Net als gewone Duitsers in 1945 die zeiden "*Wir haben es nicht gewusst*" kun je, je afvragen of wij dat mogen zeggen. Kunnen wij het echt niet geweten hebben?

Bijna direct na de Tweede Wereldoorlog volgde de machtsstrijd tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten. Propaganda was er opnieuw aan beide kanten, met het verschil dat de meeste Westerlingen hun berichtgeving geloofden en dat Russen en Sovjetburgers hier weinig tot niets van geloofden. Zij zijn altijd cynisch geweest over hun autoriteiten. De belangrijkste reden hiervoor is omdat zij van nature a-politiek zijn (of zelfs anti-politiek, maar dat is voor een ander blog).

Kritische kanttekeningen plaatsen betreffende onze Westerse opvatting dat wij na de oorlog vrije media hadden en in een echte democratie leefden overtuig je mensen ook niet van. Ja, we hadden een meerpartijensysteem, er waren verschillende kranten maar betekent dit ook dat we een echte democratie of vrij media hadden? De filosofe Hanna Arendt publiceerde in 1963 het boek '*Eichmann in Jerusalem: de banaliteit van het kwaad*'. Ze schreef over de vele daders die in het gewone leven normale mensen bleken te zijn. Ze voerden misdaden uit onder omstandigheden waarin zij niet het gevoel hadden dat ze iets fout deden. Ik vraag me af hoeveel mensen in de Nederlandse overheid en media bewustzijn waaraan zij al die jaren hebben deelgenomen.

